

Monumentnummer*: 452786

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 april 1993
Kadaster deel/nr 82983/145

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
's-Gravenhage	's-Gravenhage	Zuid-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Prins Hendrikstraat	39			2518 HH	's-Gravenhage		
Van Kinsbergenstraat	85 F	F		2518 GW	's-Gravenhage		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
's-Gravenhage	Z				2080		

Omschrijving**

Inleiding

Kantoorpand uit 1914 naar ontwerp van F.A. Bodde, in oorsprong gebouwd ten behoeve van de Haagsche Commissiebank. Het aan drie zijden vrijgelegen pand op samengestelde plattegrond is opgetrokken in de trant van de "Um Achtzehnhundert Bewegung".

Omschrijving

Het pand bestaat uit drie bouwlagen en ligt aan drie zijden vrij op de kop van een bouwblok. Het is een goed voorbeeld van de door de "Um Achtzehnhundert Bewegung" beïnvloede traditionalistische stroming in de architectuur waarbij niet alleen traditionele maar ook eigentijdse vormen zijn toegepast.

De stijl waarin de gevels aan de Prins Hendrikstraat en aan het Prins Hendrikplein uitgevoerd zijn, zijn geïnspireerd op de Lodewijk-XVI stijl, het Classicisme en het werk van K.P.C. de Bazel. Deze twee gevels zijn bekleed met Muschelkalksteen. Omgaand zijn de attica en het hoofdgestel met guttae. In een steen is in Romeinse cijfers het jaartal 1914 aangebracht. De gevel aan de Prins Hendrikstraat is symmetrisch van opzet en heeft een risalerend middendeel met een terugliggende ingangspartij. De ingang wordt geflankeerd door zuilen en pilasters die het hoofdgestel dragen. De pilasters hebben bladkapitelen en de zuilen een kapiteel met gebeeldhouwde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

olifanten. Boven de ingang is een balkon met balustrade gesitueerd; in de balustrade is het jaartal 1914 in een steen aangebracht. Op de tweede verdieping, aan de buitenkant van de risalerende middenpartij vallen twee 'oeil-de-boeuf' vensters met daarboven een reliëfvoorstelling van een pelikaan op. Het beeldhouwwerk is van J.C.Altorf. Alle vensters zijn omlijst en de stalen ramen hebben smeedijzeren roeden.

De gevel aan het Prins Hendrikplein loopt niet evenwijdig aan de ronding van het Prins Hendrikplein maar over de twee eerste bouwlagen recht en over de derde geknikt. Deze gevel heeft vijf vensterassen. De vensters op de eerste verdieping worden door pilasters gescheiden. Deze hebben als beëindiging kapitelen met ramskopkapitelen. Ter hoogte van de derde bouwlaag springt de gevel terug. Achter een balustrade is een balkon over de totale lengte van de gevel aangebracht.

De gevel aan de Van Kinsbergenstraat is in baksteen opgetrokken en bestaat uit vijf vensterassen. De travee die aan de Prins Hendrikstraat grenst, vormt hierop een uitzondering. Deze is in natuursteen uitgevoerd. De gootlijst is eenvoudig. Geheel links van de gevel bevinden zich twee deuren. De vensters hebben gepleisterde lateien en natuurstenen dorpels. De plint is van hardsteen.

In het interieur is achter de hoofdingang de grote ontvangsthal die een lambrisering heeft met pilasters voorzien van bronzen kapitelen met vogelfiguren. Voorts is hier nog een bronzen fries en lokettenwand met bronzen hekken. Een groot, in aan Lodewijk-XIV ontleende vormen uitgevoerd bronzen hek, geeft toegang tot het trappenhuis. De hal heeft een veelkleurige terrazzovloer.

Het trappenhuis bestaat uit een marmeren trap met marmeren borstwering en een ronde, gecanneleerde eindpijler naar de kelderverdieping en een houten trap met houten balusterleuning naar de verdiepingen. In het trappenhuis een groot, ovaal venster met glas in lood waarin uitgebeeld het wapen van Den Haag en de provincie's. De lichtkoepel is van glas-in-lood voorzien. De gang op de verdieping heeft betimmeringen en deuren met panelen. In de kelderverdieping een kluisruimte die via een zwarte stalen kluisdeur toegankelijk is met aan de binnenzijde een Art Nouveau ornament. De kluisruimte heeft een marmeren vloer en wandbekleding.

Naast de hoofdingang bevindt zich de commissiekamer met een marmeren schoorsteenmantel, mahoniehouten betimmeringen en een eenvoudig stucplafond. De deuroplijsting met een vleugeldeur is ondermeer versierd met een meanderlijst. De omlijsting van de schoorsteenmantel heeft een meandermotief, alsmede zijpanelen met geprofileerde nissen, voorzien van snijwerk.

Waardering

Het pand is architectuurhistorisch van betekenis vanwege de gaafheid van ex- en interieur, hoofdvorm en detaillering. Het is een representatief voorbeeld van de "Um Achtzehnhundert Bewegung". Een toegevoegde waarde is de stedenbouwkundig markante situering aan een van de hoeken van het Prins Hendrikplein.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Bedrijfs-, fabriekswoning
Handel en kantoor

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument